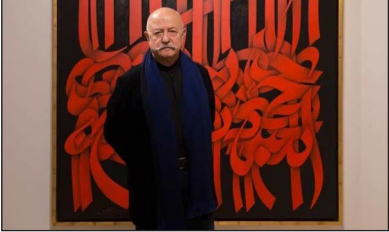

دریچه

خروجی شگفت‌انگیز ذهن محمد احصایی در بینال ونیز

همدلی | بینال ونیز که امسال با شعار «خارجی‌ها همه‌جا» شروع به کار کرد، از دوره آغازینش با هدف حمایت از هنرهای تجسمی معاصر، آوانگارد و به‌اصطلاح هنر پیشرو برپا شده بود؛ این رویداد که امسال از سوی آدریانو پدروسا کپورت (نمایشگاه‌گردانی) می‌شود، این هنرمندانی هم دعوت کرده است تا آثار خود را در معرض دید بازدیدکنندگان قرار دهند. محمد احصایی – هنرمند پیش‌کسوت و شناخته‌شده ایرانی – از جمله دوسالانه که از جمله معتبرترین رویدادهایی از این دست است، در سال ۱۸۹۵ تاکنون برگزار می‌شود. این دوسالانه که از جمله معتبرترین رویدادهایی از این دست است، حالا شصتمین دوره خود را برگزار کرده است و به مدت ۶ ماه برپا خواهد بود. بینال ونیز از جمله شناخته‌شده‌ترین نمایشگاه‌های بزرگ است که همسو با معنی کلمه ایتالیایی‌اش «هر یک سال در میان» برگزار می‌شود.

غرفه رسمی ایران در بینال ونیز، هم‌زمان با آغاز نمایشگاه، شروع به کار کرده؛ غرفه‌ای که با پنج اثر نقاشی

از پنج هنرمند برپا شده است.

بینال ونیز، از دوره آغازینش با هدف حمایت از هنرهای تجسمی معاصر، آوانگارد و به‌اصطلاح هنر پیشرو برپا شده بود. این رویداد امسال هم از هنرمندانی دعوت کرده است تا آثار خود را در معرض دید بازدیدکنندگان قرار دهند که اثر محمد احصایی – هنرمند پیش‌کسوت و شناخته‌شده ایرانی – یکی از آثار به‌نمایش درآمده در بخش مرکزی بینال ونیز در بخش هنر آبیستره است. در سایت بینال ونیز ۲۴ تا ۲۰ ضمن ذکر اینکه این اولین‌بار است که اثر محمد احصایی در دوسالانه هنر ارائه می‌شود، درباره او نوشته شده است که «محمد احصایی از هنرمندان تحسین‌شده، خوش‌نویس، طراح و از جمله اساتید و بنیان‌گذاران نقاشی خط است؛ رویکردی در نقاشی‌های مدرنیستی در سال‌های ۱۹۶۰ که از خطوط سنتی فارسی استفاده می‌کرد.» در سایت بینال ونیز ۲۴ تا ۲۰ ضمن ذکر اینکه این اولین‌بار است که اثر محمد احصایی در دوسالانه هنر ارائه می‌شود، درباره این هنرمند و اثرش نوشته شده است که «محمد احصایی از هنرمندان تحسین‌شده، خوش‌نویس، طراح و از جمله اساتید و بنیان‌گذاران نقاشی‌خط است؛ رویکردی در نقاشی‌های مدرنیستی در سال‌های ۱۹۶۰ که از خطوط سنتی فارسی استفاده می‌کرد.»

همان‌طور که انتظار می‌رود، این دوسالانه بر هنر پیشرو و نوآوری در این زمینه متمرکز است. «اثر بدون عنوان احصایی – خلق شده در سال ۱۹۷۴ – از اولین آثار نقاشی خط اوست که کمی پیش از فارغ‌التحصیلی‌اش از دانشگاه تهران به تصویر کشید.» همچنین به این مورد نیز اشاره شده است که احصایی هم‌زمان با دوران تحصیل خود از بنیان‌گذاران دیپارتمان طراحی گرافیک در دانشگاه تهران بوده است.

درباره اثر ارائه‌شده از سوی احصایی هم این‌چنین آمده است که «پالت روشن اثر و نقوش مسطحی که در این اثر دیده می‌شوند، غیرقابل قیاس و متفاوت با آثار بعدی اوست و انحراف آن از خوشنویسی سنتی قابل‌تأمل است. منحنی‌های هم‌وزن، ضربات عمودی تکرار شده و نقطه‌های الماس شکل‌نقش گرفته در این اثر، خطوط فارسی را تداعی می‌کند، خطوطی که اگرچه تداعی‌کننده نوشته‌های فارسی است؛ اما تقریباً ناخواناست؛ کوبی احصایی از این ویژگی استفاده کرده تا سوسانفاده‌های تاریخی از زبان را نقد کند. نقدی در این شیوه که نوشتن، چه در اسناد تاریخی و چه قانونی در خدمت قدرت بوده است، این ناخوانایی همچنین مخاطب را به جست‌وجوی اثر دعوت می‌کند.»

«بینندگانی که به این‌سبب زبان صحبت می‌کنند ممکن است کلمه‌ای را پیدا کنند که می‌توانند، بخوانند، بر همین اساس به دنبال بقیه کلمات خواهند رفت؛ این در حالی است که هرگز کلمه دیگری را پیدا نمی‌کنند و این جست‌وجو همان چیزی است که من به دنبال آن هستم.»

احصایی از اساتید پیش‌کسوت در هنر است که فهم و درکش از هنر، بر هیچ‌کس پوشیده نیست؛ او در کارگاه «یک قرن هنرهای تجسمی ایران» که سال ۱۴۰۰ با حضور دانش‌جویان هنر برگزار شده بود در نصیحتی درباره هنر و نوآوری در دانش‌جویان گفت: «هنر، نوآوری، خلاقیت و ابداع یک چیز است و شناخت جامعه و فهم سلیقه مردم چیز دیگر. پس من اینجا لازم می‌دانم به شما که دانشجوی هنر هستید، بگویم به هیچ‌چیز توجه نکنید و کار خودتان را انجام دهید. چنان آزاد باشید که وقتی کار از دست‌نستان بیرون می‌آید، خروجی‌اش برای خودتان غریبه باشد.

خروجی ذهن خودتان برایتان شگفت‌انگیز باشد. هر چیزی که نتوانستید بفهمید همان خوب است. هر کاری که از زیر دست‌نستان بیرون آمد و بد بود، همان خوب است. هر کاری که نادانسته و ناآگاهانه انجام دادید، همان خوب است. تمام کارهای ما طبق عادت است و زمانی که خلاف عادت شد، همان درست است. این نکته را من امشب به شما تقدیم می‌کنم.»

دوسالانه ونیز به مدت ۶ ماه برپاست و محمد احصایی هنرمند سرشناس ایرانی از جمله افرادی است که پس از دعوت از سوی دوسالانه هنر ونیز یکی از آثار خود را برای نمایش در این رویداد مهم هنری جهان ارائه کرده است.

فرهنگ وهنر

سینمایی‌ها در نمایشگاه کتاب و پیشنهاد خزاعی برای فیلم‌اولی‌ها

بهار سینما!

از همه ظرفیت‌های کشور بهره مند شود. افزود، امسال برای حمایت از ۱۰ فیلم اولی البته فیلم‌های ارزان قیمت مبلغی را در بودجه فرایمی مصوب کرده‌ایم که به صورت جدی تر حمایت از جریان نسل نو آغاز شود. من به آینده و افتخارات بزرگ این نسل متفکر و متخصص و متعهد امیدوارم؛ نسلی که درک بالایی از زبان تصویر و شناخت خوب از مسایل کشور و از دغدغه‌های ملی دارد و تلاش خواهد کرد که افتخارات این کشور را در عرصه‌های داخلی و خارجی به تصویر کشد.

رییس سازمان سینمایی عنوان کرد:

سینمای ایران به متفکران جدید و اندیشه‌های نو و بدیع با دغدغه‌های ملی و دینی احتیاج دارد، فیلمسازی که تفکر را در آثارشبه روشنفکری و جشنواره دغدغه‌های آنها مشاهده می‌شود. راه اندازی و بررسی مجوزهای کارگردان اولی در حوزه تخصصی به دور از جریان سرمایه داری که قبلاً بر این حوزه احاطه داشت و تعیین کننده بود و نوعی عدالت فرهنگی بر اساس کشف استعداد است.

در پایان خزاعی ضمن تشکر از شورا و مدیر عامل بنیاد سینمایی فارابی درخواست کرد که مراسم ویژه جهت معرفی به تهیه کننده ها و سرمایه گذاران و نهادهای تولید کننده برگزار شود.

حضور پررنگ سینمایی‌ها در نمایشگاه کتاب تهران

سی و پنجمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران از چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت ماه فعالیت خود را به صورت رسمی آغاز کرد و در این میان، سازمان سینمایی با تدامی معاونت‌های زیرمجموعه‌اش در این نمایشگاه حاضر است. غرفه سازمان سینمایی با بیش از ۱۵۰ عنوان کتاب تخصصی در حوزه سینما، در این دوره میزبان علاقه‌مندان به کتاب‌های سینمایی است و مؤسسات تابعه این سازمان با یک آثار تخصصی حوزه خود را در این

غرفه عرضه خواهند کرد. مرکز گسترش سینمای مستند، تجربی و پویانمایی با ۲۲ عنوان کتاب، انجمن سینمای جوانان ایران با ۱۶ عنوان و بنیاد سینمایی فارابی با ۱۲۰ عنوان کتاب شامل ۱۰۰ عنوان از آثار قدیمی و ۲۰ عنوان جدید در نمایشگاه بین المللی تهران حضور دارند.

غرفه سازمان سینمایی کشور با هدف عرضه آخرین کتاب‌های منتشر شده از سوی مراکز تابعه سازمان سینمایی به علاقه‌مندان حوزه کتاب ارایه شده است و با برنامه‌ریزی صورت گرفته امسال، جمعی از هنرمندان سینما نیز در مدت برگزاری نمایشگاه در این غرفه حضور خواهند داشت.

کتاب‌های ارایه شده در این غرفه با توجه به نیازهای جامعه کتابخوان کشور و علاقه‌مندان رشته‌های مختلف سینمایی در حوزه‌های گوناگون تدوین و آماده شده است. از آنجا که یکی از دغدغه‌های مسؤولان سینمایی کشور، بحث عدالت فرهنگی در ابعاد مختلف آن بوده و یکی از مشخصات آن مباحث آموزشی و تحلیلی به‌ویژه در حوزه کتاب محسوب می‌شود، امسال نیز مانند سال‌های گذشته سازمان‌های تابعه با مجموعه‌ای جذاب و کاربردی از کتاب‌های آموزشی تحلیلی سینما که توسط اساتید حرفه‌ای شده‌اند و در جشنواره‌های ۲ دوره گذشته جوایز مهمی کسب کرده‌اند. در کنار جوانان با استعداد و متعهد و آینده دار برای سینمای ملی کشورمان نباید از تجربه و تخصص پیشکسوتان غافل شویم،

سینمای ملی و اسلامی ایران برای توسعه در حوزه‌های مختلف ملی و بین‌المللی باید

برای علاقه‌مندان و دوستداران سینما راهگشا خواهد بود. این آثار منتخبی از کتاب‌هایی است که در سال گذشته در حوزه کارگردانی، فیلمنامه نویسی، فیلمبرداری پیشرفته، استفاده از جلوه‌های ویژه کامپیوتری در سینما، انیمیشن، مستندسازی و غیره به زیور طبع آراسته شده اند، رشد و گسترش حوزه انتشارات دست پر سازمان سینمایی کشور در این دوره نمایشگاه کتاب تهران، برآیند رویکرد و اهتمام ویژه به حوزه پژوهش، انتشارات و تالیفات سینمایی است که طی سه ساله اخیر صورت گرفته است.

آثار عرضه شده از سوی انجمن سینمای جوانان در سی و پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به شرح زیر است: «ژانر در فیلم کوتاه» مجموعه مقالاتی دربرابر عکاسی» «مدیریت تولید فیلم»-به قلم محمدرضا پاسدار، مجموعه ۲ جلدی «تاریخ هنر برای فیلمسازان» نوشته گیلیان مک ایور با

ترجمه مجید کیانیان، «فیلم کوتاه» به‌سپهر بلند» مجموعه مقالاتی به دبیری منصور براهمی، «ساخت فیلم کوتاه با بودجه صفر» نوشته بزبان هاوس با ترجمه مجید کیانیان، «داستان در فیلم کوتاه» نوشته ریگ بریستو با ترجمه پیمان فلاحتی، «نوشتن فیلم کوتاه» نوشته پاتریسیا کوپر با ترجمه پیمان فلاحتی، «داستان‌گویی در فیلم کوتاه» به قلم سعید ققیقی، «ساختن یک فیلم کوتاه» نوشته روبرتو مولینتری با ترجمه صنم نادری، «درباره عکاسی» نوشته سوزان سوناتاک با ترجمه فرزانه طاهری، «عکاسی و روان کاوی» نوشته استغن بری با ترجمه زهرا پژوهن و صمد قربان‌زاده، «کشف فیلم کوتاه» به قلم سینتیا فلاندو با ترجمه پیمان فلاحتی، «ترکی‌بندی تصویر در سینما و تلویزیون» نوشته پیتر وارد با ترجمه حمید احمدی لاری و «هنر فیلم کوتاه داستانی» نوشته ریچارد راسکین با ترجمه پیمان شوقی.

مرحله نهایی پیچینگ ملی مستند کوتاه برگزار شد

مرحله نهایی پیچینگ ملی تخصصی مستند کوتاه به مدیریت سیامک سلیمانی و با حضور ۵ ارایه‌کننده راه‌یافته به این رویداد، روز چهارشنبه ۱۹ اردیبهشت‌ماه در محل سالن شماره ۱۲ پردیس سینمایی ملت و با حضور مهدی آذربندار مدیرعامل انجمن سینمای جوانان ایران برگزار شد. پیش از این و از مجموع ۴۵ اثر متقاضی شرکت در پیچینگ ملی تخصصی مستند کوتاه که با هدف حمایت حرفه‌ای و ارتقا سطح کیفی آثار کوتاه مستند، توسط انجمن سینمای جوانان ایران برگزار می‌شود، تعداد ۵ اثر به‌عنوان آثار راه‌یافته به مرحله نهایی معرفی شده بودند.

آرمان قلی‌پور از شهرکرد با طرح مستند «ریشه در کوهستان»، شروین وحدت از تهران با طرح مستد «بیمارستان درختان»، فرود عوض‌پور از خرم‌آباد با طرح مستند «باغ»، رضا اکبریان گالشکلایی از ساری با طرح مستند «صنوبر» و هادی شرعیتی از نجف‌آباد با طرح مستند «روزی که محیطبان گریست» پنج مستندسازی بودند که با راه‌یابی به مرحله نهایی، روز گذشته و در پردیس ملت به ارایه ایده‌های خود برای ساخت مستند کوتاه پرداختند.

مدیر پیچینگ درباره فرآیند اجرای پیچینگ گفت: به‌طورکلی شیوه جلب حمایت از تولید هر گونه‌ای از مستند و داستانی گرفته تا تجربی و پویانمایی، در ایران و به طور خاص در انجمن سینمای جوانان ایران، در قالب پیچینگ صورت می‌گیرد.

ما از میان ۴۵ اثر رسیده ۵ اثر منتخب را به این مرحله رسانده‌ایم. فیلمنامه‌های ارائه شده توسط داوران خوانده شده است و اینجا فرصتی است تا هر فیلمساز، کار خود را ارائه و از طررح خود دفاع کند. او باید از ایده‌های خود، شیوه اجرایی آن و جزئیات دیگری مانند برآورد مالی و چشم‌انداز تولید و عرضه آن صحبت کند.

هر مستندساز در ابتدای فرصت خود، ۷ دقیقه زمان برای ارائه طررحش در اختیار داشت و بعد از آن پاسخگوی پرسش‌های داوران حاضر در پیچینگ بود.

برگزیدگان نهایی این پیچینگ موفق به عقد قرارداد تولید اثر خود تا سقف ۳ میلیارد ریال با انجمن سینمای جوانان ایران خواهند شد.

رویداد

چرا آهنگ‌سازان زن پرکار نیستند؟ گپی با آهنگ‌ساز «شازده کوچولو»

همدلی | مدیا هاشمی که به‌تازگی آهنگ‌سازی نمایش موزیکال «شازده کوچولو» را برعهده داشته است به شرح چگونگی ساخت موسیقی این نمایش، فعالیت زنان آهنگ‌ساز در ایران و رسالت موسیقیدان‌های ایرانی مقیم خارج از ایران پرداخت.

این آهنگ‌ساز جوان پیش از هر چیزی توضیحاتی درباره ورود خود به عرصه موسیقی ارائه داد و اظهار کرد: من از چهارسالگی به‌واسطه پدرم جواد هاشمی که نوازنده ویلن است موسیقی را شروع کردم. در ۶ سالگی هم پیانو ساز تخصصی من شد تا امروز. در هنرستان موسیقی درس خوانده‌ام و بعد از آن هم در دانشگاه هنر مدرک کارشناسی رشته نوازندگی پیانو را گرفتم. سپس به وین مهاجرت کردم و هم‌اکنون در حال تحصیل در رشته آهنگ‌سازی هستم.

او ادامه داد: به درخواست تعدادی از استادانم در هنرستان، آهنگ‌سازی را آغاز کردم و قطعاتی مانند «بهار نخست» را نوشتم. همچنین برای چند فیلم کوتاه از جمله فیلم «۱۱۳» به کارگردانی ندا آصف و یک فیلم سینمایی به نام «خانه دیگری» به کارگردانی بهنوش صادقی موسیقی ساختم. در نمایش «سیو و دلبر» بازیگر نقش قوری بودم و با آقای ماهی حدیدی آشنا شدم و به همین واسطه دو تا از قطعات آقای حمید حامی را در این نمایش به‌نام‌های «من عاشقت می‌شم» و «با آمدنت در یاد من» ساختم.

هاشمی با اشاره به آشنایی خود با ماهان حدیدی، به ساخت موسیقی نمایش «شازده کوچولو» پرداخت و گفت: از آنجایی‌که آقای حدیدی شاعر هم هستند، روی تعدادی از اشعار ایشان موسیقی برای آهنگ پاپ ساختم تا اینکه به آهنگ‌سازی «شازده کوچولو» رسیدیم.

او در ادامه درباره نحوه تولید موسیقی نمایش «شازده کوچولو» گفت: کل موسیقی این نمایش ۱۲۰ دقیقه است و ساخت آثار موسیقی آن یک سال و نیم طول کشید. کلیه قطعات موسیقی این نمایش اصول هستند و از هیچ آهنگ دیگری گرفته نشده‌اند. نحوه ساخت موسیقی این نمایش به این صورت بود که در ابتدا کاراکتر پردازی‌ها صورت گرفت و بعد بر اساس تصویری که کارگردان از کاراکترها ارائه داد و آنچه خود در ذهن داشتیم، ملودی‌ها را ساختیم.

این آهنگ‌ساز به ایسنا گفت: همچنین به‌عنوان الگو، خودم تمامی قطعه‌ها را می‌خواندم و در اختیار بازیگرها قرار می‌دادم تا بدانند باید آهنگ‌ها را چگونه بخوانند؛ البته این بازیگران بیشتر خوانندگان هستند که بازی می‌کنند.

در ادامه از او سؤال کردیم که در ایران جایگاه موسیقی تئاترهای موزیکال کجا است که هاشمی پاسخ داد: چند دهه گذشته در ایران اپرا داشته‌یم و حتی در سال‌های اخیر آهنگ‌سازان متعددی هم در این زمینه آثاری ساخته‌اند؛ اما چون اپرا و تئاتر موزیکال برای فرهنگ ما نیست، این نوع موسیقی در حد اروپا در ایران رواج ندارد. البته آثاری هم که ساخته شده‌اند، اصولاً اصل نیستند. به هر جهت نسبت به سایر حوزه‌های تولید موسیقی این حوزه عقب است، ولی نسل‌های جوان در حال تلاش برای گسترش این نوع از موسیقی در ایران هستند. خود من در این نمایش تمامی قطعات را بدون الهام گرفتن با استفاده از آثار موسیقی دیگر ساختم.

او ادامه داد: «شازده کوچولو» یک نمایش موزیکال است نه اپرا! چون خواننده‌های اپرا متفاوت هستند و در اپرا اصلاً از میکروفون استفاده نمی‌شود و خواننده خودش باید بخواند و صدایش را در سالن به گوش مخاطب برساند.

این هنرمند در قسمتی از موسیقی نمایش «شازده کوچولو» از موسیقی ایرانی استفاده کرده بود که از او درباره این امر پرسیدیم.

هاشمی توضیح داد: از آنجایی‌که به ایرانی بودن خود می‌بالم، در نمایش «شازده کوچولو» باوجوداینکه یک داستان فرانسوی است که انواع فیلم و تئاتر از آن ساخته شده است، می‌خواستم نظر به‌احتمال اجرای نمایش در خارج از ایران، مشخص باشد ساخت موسیقی آن برعهده یک ایرانی بوده است. به همین جهت در یکی از پرده‌های که می‌شد این فضا را گنجانده، از موسیقی ایرانی با حضور سازهای زهی، تار و تنبک استفاده کردم.همچنین زنی فعالیت می‌کند که او پاسخ داد: یکی از مسائل مرتبط با این امر بحث مهاجرت است؛ البته که به نظر می‌رسد که کلاً تعداد آهنگ‌سازهای خانم کمتر از آقایان است و یا اصلاً برخی از گروه‌ها تیم خود را دارند و با افراد متفرقه کار نمی‌کنند. به هر جهت بیشتر خانم‌ها به سمت نوازندگی می‌روند؛ چون آهنگ‌سازی هم کار چندان راحتی نیست؛ البته بعضاً اگر آهنگ‌سازان زن کاری هم می‌سازند، چون رسانه‌ای نمی‌شود ما از آن مطلع نمی‌شویم و گمان می‌کنیم که آهنگ‌سازان زن فعالیت نمی‌کنند یا آهنگ‌ساز زن کم داریم.